

Případová studie městské obchodní společnosti

Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost

Andrea Kohoutková

Oživení, 2017

Obsah

I. Cíl projektu a metodika případové studie	3
II. Případová studie	4
1. Právní postavení a specifika městských obchodních společností	4
2. Analýza transparentnosti DP Praha na základě vybrané metodiky	5
3. Analýza stanov DP Praha	11
4. Interview s předsedou představenstva DP Praha a s vedoucím odboru marketingu a komunikace	13
III. Hlavní zjištění a doporučení	14
Související literatura	16
Seznam použitých skratek	16
Příloha 1 - Hodnocení transparentnosti MOS v zemích V4	17

I. Cíl projektu a metodika případové studie

Tato případová studie vznikla v rámci projektu Víšehradská iniciativa pro transparentní městské společnosti. Městské společnosti jsou obchodními společnostmi, které majoritně vlastní jeden či více územních samosprávných celků a které tak stojí na pomezí soukromého a veřejného práva, kdy municipalita vykonává práva společníka prostřednictvím svých orgánů. Městské společnosti (dále také „MOS“) jsou v rámci všech zemí V4 (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko) vzhledem k nedokonalé regulaci vystaveny korupčním rizikům.

Cílem projektu je zvýšit informovanost o problematice MOS v rámci států V4, poukázat na rizikové faktory, sdílet příklady dobré praxe a vypracovat doporučení pro zvýšení transparentnosti a legálnosti pro MOS v rámci zemí V4.

Za tímto účelem byla vypracována společná metodika, na základě které bylo hodnoceno 36 MOS v rámci států V4, přičemž z každého státu bylo hodnoceno 9 MOS. Za účelem zvýšení komparability byla zvolena obligatorní kritéria pro výběr hodnocených MOS, a to stoprocentní vlastnictví MOS municipalitou a roční obrat vyšší než 4 mil. EURO.

Metodikou bylo stanoveno 10 rizikových oblastí společných pro všechny MOS v rámci V4 (metodika byla zpracována především na základě doporučení OECD), přičemž všechny MOS byly hodnoceny na základě informací zveřejněných na svých webových stránkách.

Metodika zahrnuje především oblasti aktivního uveřejňování informací o MOS (svobodný přístup k informacím, zveřejňování výročních zpráv, zveřejňování CV, platů a odměn vrcholného managementu a orgánů MOS), provedení interních/externích auditů, nastavení protikorupčních mechanismů, problematika vlastnické politiky, veřejných zakázek, nakládání s majetkem, sponzoring.

*Žebříček hodnocených MOS v ČR / číslo v tabulce ukazuje umístění v rámci zemí V4:*¹

	pořadí	hodnocení	obrat
DP hl.m. Prahy a.s.	1	60,42%	714 259 889,00 €
Kolektory Praha, a.s.	6	47,67%	14 544 593,00 €
Teplárny Brno, a.s.	7	46,83%	95 585 037,00 €
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.	12	40,00%	50 340 630,00 €

[pokračování >>](#)

¹ Žebříček transparentnosti MOS byl sestaven na základě zmíněné metodiky, kdy jsme vycházeli z doporučení Světové banky, OECD, Evropské komise a nevládních organizací. Hodnocení probíhalo ve všech zemích V4 stejně. Většina rizikových oblastí (z celkem 10 hodnocených) byla rozdělena na více podkritérií, kdy za každou oblast mohla MOS získat maximálně 10%.

	pořadí	hodnocení	obrat
SAKO Brno, a.s.	14	37,58%	26 495 333,00 €
DP města Brna, a.s.	15	36,67%	114 338 593,00 €
Pražská vodohospodářská společnost a.s.	16	36,50%	200 716 333,00 €
Plzeňská teplárenská, a.s.	18	35,50%	85 382 407,00 €
Vodárna Plzeň, a.s.	22	31,00%	46 255 556,00 €

Případová studie byla zpracována na MOS Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost, jež dosáhla nejvyššího hodnocení v rámci ČR, ale i v rámci všech 36 hodnocených MOS.

Dopravní podnik hl.m. Prahy dosáhl skóre hodnocení transparentnosti ve výši **60,42%**, průměrné hodnocení **českých MOS** přitom bylo **42%**, **maďarských 40%**, **slovenských pak 34%** a za **nejméně transparentní** lze považovat **polské MOS** s průměrně dosaženými **24%**.

II. Případová studie Dopravního podniku hl.m. Prahy, a. s.

1. Právní postavení a specifika městských obchodních společností

Dle **zákona č. 250/2000 Sb, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, může územní samosprávný celek založit za účelem plnění svých úkolů, zejména pak k zabezpečení veřejně prospěšné činnosti obchodní společnost mající formu akciové společnosti či společnosti s ručením omezeným. Právní rámec pro městské obchodní společnosti je pak stanoven jak předpisy soukromého práva, především **zákonem č. 90/2012 Sb., zákonem o obchodních korporacích**, tak práva veřejného, především pak **zákonem č. 128/2000 Sb., zákonem o obcích a potažmo pak zákonem č. 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze**, ve znění pozdějších předpisů.

Legislativní rámec pro MOS je velice sporý a nikterak nereflektuje jejich specifické postavení. Shodně tak v praxi není nijak zohledněna specifčnost MOS ve stanovách, popřípadě jiném zakladatelském dokumentu.

Svou povahou tak nejde o „typické podnikatelské subjekty“, kdy vlastník je motivován pouze ekonomickým profitem, neboť v případě MOS je nakládáno s veřejným majetkem za účelem uspokojování veřejných potřeb. Z důvodu nedostatečné legislativy v této oblasti není hospodaření MOS pod veřejným dohledem. Jelikož je v případě MOS nakládáno s významnou částí veřejných prostředků, měl by být za účelem snížení korupčního rizika a klientelismu kladen důraz na maximální transparentnost těchto obchodních společností.

Pokud se týká rozhodovacích procesů v MOS, je zastupitelstvu obce je vyhrazena pravomoc rozhodovat zejména ve fázi založení MOS. Výkon působnosti valné hromady MOS, v praxi nejčastěji půjde o rozhodnutí jediného akcionáře, je však již zákonem svěřen radě obce. Často dochází k problémům s informovaností vlastníka - municipality o fungování MOS, kdy absentuje zákonem, stanovami či

interním předpisem územního samosprávného celku stanovení pravidel na reportování orgánů MOS radě, potažmo zastupitelstvu obce. Problematické je rovněž personální složení orgánů MOS, kdy v praxi absentují závazná pravidla pro nominační proces a členové orgánu MOS jsou často voleni na základě politického klíče.

2. Analýza transparentnosti DP Praha

V rámci zmíněné metodiky bylo zvoleno deset otázek včetně podotázek testujících transparentnost MOS (testované okruhy vesměs vychází z doporučení OECD) na základě informací zveřejněných na webových stránkách Dopravního podniku hl.m. Prahy, a.s. k datu vypracování hodnocení, tj. listopadu 2016.

Otázka č.1:

Q01 Má společnost na svých webových stránkách snadno přístupné informace věnované problematice přístupu k informacím (povinnostem vyplývajících ze zákona č. 106/99 Sb. o svobodném přístupu k informacím, rozcestník k dokumentům a jiným zdrojům základních informací o společnosti)? Má společnost na svých stránkách snadně přístupné informace věnované procesu podání žádosti o informace (kontaktní osobu, e-mail, telefon) a informacím ohledně způsobu vyřízení žádosti?

	Hodnocení	Zisk	Maximum
Q01a Má společnost na svých webových stránkách snadno přístupné informace věnované povinnostem vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím?	ano	2,00%	2,00%
Q01b Má společnost na svých webových stránkách snadno přístupné informace o společnosti s rozcestníkem k dokumentům a jiným zdrojům základních informací o společnosti?	ano	2,00%	2,00%
Q01c Má společnost na svých stránkách snadno přístupné informace věnované postupu podání žádosti o informace - kontaktní osobu, e-mail a telefon?	ano	2,00%	2,00%
Q01d Má společnost na svých stránkách snadno přístupné informace věnované postupu podání žádosti o informace – jak podat žádost?	ano	2,00%	2,00%
Q01e Má společnost na svých stránkách snadno přístupné informace věnované postupu podání žádosti o informace – dokdy společnost na žádost o podání informace odpoví?	ano	2,00%	2,00%

Komentář :

Municipální obchodní společnost jsou, pokud splňují podmínku, že předmětem jejich činnosti je naplňování veřejného zájmu, považovány za povinný subjekt dle **zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím** (dále jen „InfoZ“).

Kupříkladu k povaze Dopravního podniku hl.m. Prahy jako povinného subjektu dle InfoZ se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 1 As 114/2011-121 ze dne 19. října 2011. DP Praha má na svých stránkách zveřejněn přehledný a detailní postup vedoucí k získání informací. Ačkoliv se jedná o základní premisu transparentnosti MOS, více než polovina hodnocených MOS v ČR v tomto ohledu neuspěla, kdy veřejnost o postupu podání žádosti o informace společnosti nikterak neinformovaly. Kladně lze hodnotit u DP Praha zveřejnění nepovinného formuláře týkajícího se podání žádosti o informace, jehož použitím se může žadatel vyvarovat nesplnění povinných náležitostí žádosti o informace. Rovněž jsou na webových stránkách zveřejňovány výroční zprávy ve smyslu InfoZ a odpovědi na žádosti o informaci. Ač je toto zákonná povinnost povinného subjektu, v praxi bohužel tyto údaje často zveřejňovány nejsou, neboť zákon postrádá ustanovení o možném postihu za takového nesplnění zákonné povinnosti.

Otázka č.2:

Q02 Jsou na webových stránkách společnosti zveřejněny výroční zprávy (včetně účetní rozvahy a výkazu zisku a ztrát) za poslední tři roky? Zveřejnila společnost výsledky interního nebo externího auditu v posledních třech letech?

	Hodnocení	Zisk	Maximum
Q02a Zveřejnila společnost výroční zprávy za poslední tři roky na svých webových stránkách?	ano	3,33%	3,33%
Q02b Jsou účetní rozvaha a výkaz zisku a ztrát za poslední tři roky zveřejněny na webových stránkách společnosti?	ano	3,33%	3,33%
Q02c Zveřejnila společnost výsledky interního nebo externího auditu v posledních třech letech?	částečně	1,67%	3,33%

Komentář :

Zatímco zveřejnění výročních zpráv u MOS je v ČR standardní, opačná je situace u zveřejňování interních či externích auditů. DP Praha zveřejnila ve výroční zprávě stručné informace o provedených auditech bez bližšího popisu zjištění vycházejících z konkrétních auditů. Stručnou informaci o provedených auditech ze všech 36 hodnocených společností zveřejnila dále pouze Plzeňská teplárenská, a.s. a Bratislavská vodárenská společnost. Indikátor zveřejňování výsledků auditů nebyl tedy splněn u žádné MOS zcela, a pouze u 3 MOS z 36 hodnocených MOS částečně.

Otázka č.3:

Q03 Má společnost na svých webových stránkách zveřejněny informace obsahující strategické řízení společnosti včetně výkonnostních kritérií jakými jsou tržby, zisk či ukazatele týkající se předmětu podnikání pro aktuální období? Vyhodnocuje společnost na svých webových stránkách plnění těchto výkonnostních kritérií i zpětně? (ve formě auditorových zpráv, části nebo kapitol ve výroční zprávě či jiné podobě dokumentu)

	<i>Hodnocení</i>	<i>Zisk</i>	<i>Maximum</i>
Q03a Má společnost na svých webových stránkách zveřejněny plány výkonnostních kritérií jakými jsou tržby, zisk či ukazatele týkající se předmětu podnikání pro aktuální období?	čas- tečně	1,67%	3,33%
Q03b Vyhodnocuje společnost na svých webových stránkách plnění výkonnostních kritérií, jakými jsou tržby, i zpětně? (ve formě auditor- ských zpráv, části nebo kapitol ve výroční zprávě či jiných formách výkonnostních hodnocení)	ano	3,33%	3,33%
Q03c Vyhodnocuje společnost na svých webových stránkách plnění výkonnostních kritérií týkajících se svého předmětu podnikání i zpětně? (ve formě auditor- ských zpráv, části nebo kapitol ve výroční zprávě či jiných formách výkonnostních hodnocení)	ano	3,33%	3,33%

Komentář :

U DP Praha nebyl zveřejněn dokument týkající se vlastnické politiky, tj. strategického řízení společnosti (shodně tak u ostatních hodnocených společností). Veřejnosti tak chybí informace o definovaných cílech akcionáře, v důsledku čehož je ztíženo hodnocení řízení MOS. Zpětné vyhodnocení výkonnostních kritérií bylo u DP Praha obsaženo ve výroční zprávě, byl však pouze zveřejněn plán týkající se předmětu činnosti, nikoli však finančních cílů.

Otázka č.4:

Q04 Zveřejňuje společnost informace o mzdách, odměnách a jiných výhodách manažerů ve výkonném managementu, představenstvu a dozorčí radě společnosti? Zveřejňuje společnost na své webové stránce životopisy členů výkonného managementu, představenstva a dozorčí rady?

	<i>Hodnocení</i>	<i>Zisk</i>	<i>Maximum</i>
Q04a Zveřejňuje společnost informace o mzdách, odměnách a jiných výhodách manažerů ve výkonném managementu?	čas- tečně	0,83%	1,67%
Q04b Zveřejňuje společnost informace o odměnách a jiných výhodách členů představenstva společnosti?	čas- tečně	0,83%	1,67%
Q04c Zveřejňuje společnost informace o odměnách a jiných výhodách členů dozorčí rady společnosti?	ano	1,67%	1,67%
Q04d Zveřejňuje společnost na své webové stránce životopisy manažerů ve výkonném managementu?	ne	0,00%	1,67%
Q04e Zveřejňuje společnost na své webové stránce životopisy členů představenstva?	ne	0,00%	1,67%
Q04f Zveřejňuje společnost na své webové stránce životopisy členů dozorčí rady?	ne	0,00%	1,67%

Komentář :

DP Praha zveřejňuje na svých stránkách výše odměny členů dozorčí rady a výboru pro audit. Informace o platech výkonného managementu a odměnách členů představenstva jsou pak uvedeny pouze v souhrnné podobě bez bližší specifikace ve výroční zprávě. Z dalších hodnocených společností v ČR žádná nezveřejňuje výše odměn členů představenstva, přičemž výše odměn členů dozorčí rady pak zveřejňuje pouze společnost Kolektory Praha, a.s. Pokud se týká zveřejňování CV vrcholného managementu a členů orgánů společnosti nebyl tento indikátor splněn u žádných z 36 hodnocených MOS. Zveřejňování CV u MOS by přitom mělo být samozřejmostí, aby byly veřejnosti přístupné informace o dosažení požadované kvalifikace dotčených osob.

Otázka č.5:

Q05 Zveřejňuje společnost informace o vlastnické struktuře, způsobu hlasování a rozhodovacích procesech společnosti (online přístupné stanovy společnosti)? Zveřejňuje společnost informace na svých webových stránkách ohledně finančních kompenzací (dotace, subvence, návratná finanční výpomoc) obdržených od státu, samosprávy, EU a jiných finančních závazků společnosti (ručení, půjčky)?

Q05a Zveřejňuje společnost informace o vlastnické struktuře, způsobu hlasování a rozhodovacích procesech společnosti (online přístupné stanovy společnosti)?

Hodnocení	Zisk	Maximum
ano	5,00%	5,00%

Q05b Zveřejňuje společnost informace na svých webových stránkách ohledně finančních kompenzací (dotace, subvence, návratná finanční výpomoc) obdržených od státu, samosprávy, EU a jiných finančních závazků společnosti (ručení, úvěry)?

Hodnocení	Zisk	Maximum
ano	5,00%	5,00%

Komentář :

DP Praha ve výroční zprávě poměrně detailně zveřejňuje organizační strukturu MOS včetně jednotlivých vazeb, shodně tak jsou ve výroční zprávě obsaženy podrobné informace o výši obdržených subvencí. S ohledem na podrobné zpracování organizační struktury společnosti ve výroční zprávě uspěla DP Praha v tomto ohledu zcela, ač na webových stránkách absentuje zveřejnění stanov jakožto základního dokumentu společnost. DP Praha by měla mít na svých stránkách zveřejněny stanovy společnosti, neboť se jedná o základní statut MOS.

Otázka č.6:

Q06 Zveřejňuje společnost informace o zadávání veřejných zakázek (výzvy k podání nabídek, výsledky výběrových řízení, roční plán veřejných zakázek) na svých webových stránkách za poslední tři účetní roky?

Q06a Zveřejňuje společnost informace o zadávání veřejných zakázek - výzvy k podání nabídek - na svých webových stránkách za poslední tři účetní roky?

Hodnocení	Zisk	Maximum
ano	3,33%	3,33%

	<i>Hodnocení</i>	<i>Zisk</i>	<i>Maximum</i>
Q06b Zveřejňuje společnost informace o zadávání veřejných zakázek - výsledky výběrových řízení - na svých webových stránkách za poslední tři účetní roky?	ano	3,33%	3,33%
Q06c Zveřejňuje společnost informace o zadávání veřejných zakázek - výsledky výběrových řízení - na svých webových stránkách za poslední tři účetní roky?	ne	0,00%	3,33%

Komentář :

DPP Praha má na svých webových stránkách odkaz na profil zadavatele, který má jakožto sektorový zadavatel povinnost mít zřízení. Zcela však chybí zveřejnění ročního plánu veřejných zakázek, což je z hlediska předvídatelnosti a transparentnosti velmi důležitý dokument. Povinnost zveřejnění plánu veřejných zakázek na dané období je legislativou zakotvena v Maďarsku, zatímco obdobné ustanovení absentuje v právním řádu zbývajících tří zemí V4. Shodně tak DPP Praha nemá zveřejněnou metodiku pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a podlimitních zakázek, kdy se na zadávací řízení nevztahuje zákonem stanovený postup. K dotazu ohledně interního předpisu na zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a podlimitních zakázek, pak DP Praha poskytla nákupní řád, který však neobsahuje podrobný postup transparentního výběru uchazeče.

Otázka č.7:

Q07 Zveřejňuje společnost informace týkající se vlastní etiky/ protikorupční politiky (etický kodex, podpora oznamovatelů, etická horká linka, odpovědná osoba ve společnosti, pravidla předcházení podvodným jednáním, vlastní vyšetřovací postupy)

	<i>Hodnocení</i>	<i>Zisk</i>	<i>Maximum</i>
Q07a Zveřejňuje společnost informace týkající se vlastní etiky a/nebo protikorupční politiky – má etický kodex?	ano	2,50%	2,50%
Q07b Zveřejňuje společnost informace týkající se vlastní etiky a/nebo protikorupční politiky – podpora oznamovatelů?	ano	2,50%	2,50%
Q07c Zveřejňuje společnost informace týkající se vlastní etiky a/nebo protikorupční politiky – etická horká linka, odpovědná osoba ve společnosti?	částečně	1,25%	2,50%
Q07d Zveřejňuje společnost informace týkající se vlastní etiky a/nebo protikorupční politiky – pravidla předcházení podvodným jednáním, vlastní vyšetřovací postupy?	ano	2,50%	2,50%

Komentář :

DP Praha jako jediná z hodnocených MOS v ČR má na svých webových stránkách zveřejněnou protikorupční politiku. Lepší situace v tomto ohledu je na Slovensku, kdy toto kritérium splnily úplně či alespoň částečně tři hodnocené MOS. Dle metodiky nevládní organizace Eiris (Ethical Investment Research Services) by etický kodex měl pokrývat dodržování zákonnosti, střet zájmů, úplatky, dary a sponzoring a další problematiku (zveřejňování smluv, neuzavírání jednostranně nevýhodných smluv aj.)

Zveřejněná protikorupční pravidla se dotýkají dodržování zákonnosti, zákazu přijímání či nabízení darů či úplatků. Kladně lze hodnotit skutečnost, že nekalé jednání lze dle protikorupčních pravidel za účelem ochrany oznamovatele učinit anonymně na protikorupční lince. Záporný je však fakt, že dotčená linka nebyla dosud zprovozněna. Shodně tak není v protikorupčních pravidlech popsán nástroj, kterého bude při zřízení tzv. anonymní linky použito, aby byla skutečně zabezpečena anonymita oznamovatele. Protikorupční pravidla nejsou detailně propracována, shodně tak lze vytknout skutečnost, že protikorupční pravidla jsou výslovně určena zaměstnancům a nejsou zde výslovně zmíněni členové orgánů MOS. Protikorupční pravidla jsou svým obsahem deklarací dodržování zákonnosti a interních předpisů, chybí však zcela popis postup mechanismu, jak bude s oznámením naloženo, do kdy bude podnět vyřízen aj.

Otázka č.8:

Q08 Má společnost pravidla výběrového řízení svých zaměstnanců a zveřejňuje jejich výsledky na svých webových stránkách?

Hodnocení	Zisk	Maximum
ne	0,00%	10%

Komentář :

DP Praha zveřejňuje na svých webových stránkách pouze informace o aktuálních volných pozicích, pravidla výběrových řízení, přičemž výsledky již proběhnuvších výběrových řízení zveřejňovány nejsou. Zveřejňování pravidel výběrových řízení, potažmo jejich výsledků patřilo ke kritériím, jež nebyly v ČR splněny žádnou z MOS a z celkově hodnocených 36 MOS bylo splněno částečně pouze u 4 MOS.

Otázka č.9:

Q09 Zveřejňuje společnost na svých webových stránkách, kolik a komu přispívá v rámci grantů, dotací nebo sponzoringu?

Hodnocení	Zisk	Maximum
ne	0,00%	10%

Komentář :

Na stránkách DP Praha zcela absentují informace o tom, zda a popřípadě jakým subjektům jsou poskytovány granty, dotace či jakákoli další obdoba sponzoringu.

Otázka č.10:

Q10 Zveřejňuje společnost nabídky k prodeji či pronájmu svého majetku a výsledky pobídkových řízení na svých stránkách?

Hodnocení	Zisk	Maximum
čas- tečně	5,00%	10%

Komentář :

DP Praha na webových stránkách zveřejňuje aktuálně nabízený majetek k pronájmu či prodeji, výsledky pobídkových řízení však zveřejňovány nejsou.

Výsledky Dopravního podniku hl.m. Prahy, a. s. v rebríčku transparentnosti MOS v zemích V4

	Oblast	Zisk	Maximum
1.	Přístup k informacím	10,00%	10%
2.	Hospodářské ukazovatele	8,33%	10%
3.	Výkonostní kritéria	8,33%	10%
4.	Informace o vedení společnosti	3,33%	10%
5.	Vlastnická struktura a externí příjmy	10,00%	10%
6.	Veřejné zakázky	6,67%	10%
7.	Etika a protikorupční politika	8,75%	10%
8.	Výběrová řízení	0,00%	10%
9.	Dotace a sponzoring	0,00%	10%
10.	Prodej a pronájem majetku	5,00%	10%
	Celkem	60,42%	100%

Zdroj: Oživení o.s.

III. Analýza stanov DP Praha

Stanovy jsou základním statutem společnosti vymezujícím pravomoci jednotlivých orgánů MOS a jejich vzájemné vztahy. Orgánům MOS jsou stanovami svěřeny pravomoci předvídané zákonem, přičemž od některých dispozitivních norem zákona se lze ve stanovách odchýlit a zohlednit tak specifické postavené MOS. Takovými typickými ustanoveními pak budou například ustanovení omezující rozhodovací pravomoc představenstva ve prospěch valné hromady (kdy si valná hromada vyhradí pravomoc rozhodovat o některých explicitně stanovených jednáních) či stanovení povinnosti předchozího souhlasu dozorčí rady s explicitně stanovenými právními jednáními představenstva. Kvalita stanov je stěžejní pro efektivní nastavení mechanismů ve společnosti.

1. Právo akcionáře/municipality a veřejnosti na informace

Stanovy by měly obsahovat v oddílu upravujícím práva a povinnosti představenstva a akcionáře povinnost podávání průběžných zpráv zastupitelstvu a radě obce (kupříkladu každé 3 měsíce) a dále povinnost podávat ad hoc zprávy o významných skutečnostech, jež nesnesou odkladu. Stanovy by měly dále v úvodních ustanoveních obsahovat jednoznačnou proklamaci o tom, že DP Praha je povinným subjektem ve smyslu InfoZ.

Uvedená ustanovení ve stanovách zcela absentují.

2. Problematika řetězení společnosti

Rozhodování o založení, zrušení dceřiné obchodní společnosti či účasti MOS v jiných obchodních korporacích by mělo být s ohledem na specifičnost MOS a nakládání s veřejným majetkem vyhrazeno valné hromadě MOS. **V případě, že stanovy nesvěří rozhodnutí o založení dceřiné společnosti či o účasti MOS v jiných obchodních společnostech do působnosti valné hromady MOS, ztrácí municipalita vliv na bezesporu jedno z nejstrategičtějších rozhodnutí, potažmo nemůže ovlivnit výši finančních prostředků vynaložených MOS v souvislosti s takovým rozhodnutím.**

Stanovy DP Praha pravomoc rozhodnutí o založení dceřiné společnosti sice nesvěřují přímo valné hromadě, nicméně k rozhodnutí představenstva o tomto jednání je potřeba předchozího souhlasu valné hromady DP Praha, čímž je ingerence valné hromady zajištěna.

3. Vyhrazení pravomoci valné hromady rozhodovat o určitých právních jednáních namísto představenstva

Je žádoucí, aby valná hromada namísto představenstva rozhodovala o nejvýznamnějších právních jednáních přímo namísto představenstva. Ve stanovách MOS by tak měla být **explicitně stanovena právní jednání, o nichž rozhoduje valná hromada (namísto představenstva). Mezi taková právní jednání doporučujeme zařadit dispozice s nemovitým majetkem MOS (prodej, koupě, směna, nájem, zřízení zástavního práva či věcného břemene) od určité hodnoty nemovitostí, rozhodnutí o zahájení zadávacího řízení na veřejnou zakázku od určité výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky, Uzavření smluv, jejichž plnění přesáhne určitou výši.**

Stanovy DP Praha sice nevyhrazuje valné hromadě explicitně rozhodování o určitých právních jednáních nad rámec zákonné povinnosti, nicméně vyžadují předchozí souhlas valné hromady s právním jednáním, na jehož základě DP Praha nakupuje, směňuje majetek za protihodnotu alespoň ve výši 20% základního kapitálu společnosti.

4. Silné postavení dozorčí rady

Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti a dohlíží na výkon působnosti představenstva a činnosti společnosti. U MOS by měl být kladen důraz na posílení pozice dozorčí rady, kdy je stanovami vyžadováno udělení předchozího souhlasu dozorčí rady k významným rozhodnutím představenstva.

Kladně lze hodnotit posílení pozice dozorčí rady nad rámec zákonných pravomocí. V čl. 12 g) stanov DP Praha jsou výslovně uvedena právní jednání představenstva DP Praha, k nimž je zapotřebí předchozího souhlasu dozorčí rady, jedná se o širokou škálu právních jednání zahrnujících uzavírání investičních smluv, dispozic s nemovitým majetkem, převzetí dluhů třetích osob aj.

5. Požadavky na personální složení představenstva a dozorčí rady

Doporučujeme do stanov začlenit minimální počet členů představenstva, kteří budou voleni z řad odborníků nikoli představitelů samosprávy, stanovit kvalifikační předpoklady na členy představenstva a dozorčí rady, aby byla zajištěna jejich vysoká odbornost a specifikovat procedurální postup vedoucí k výběru kandidátů na členy daných orgánů. Taktéž je vhodné do stanov jako statutu MOS začlenit

ustanovení upravující limitaci výše odměny. Za účelem zamezení tzv. politických trafik je vhodné zakázat souběh či alespoň početně omezit možné členství jedné osoby v orgánech různých MOS. Shodně tak je žádoucí stanovit časový odstup mezi odvoláním člena představenstva a jeho volbou do dozorčí rady (aby bylo zamezeno střetu zájmů při kontrolní činnosti dozorčí rady za předcházející období představenstva).

Stanovy DP Praha neobsahují žádné ze shora uvedených navrhovaných ustanovení.

Závěr:

Kladně lze u stanov DP Praha hodnotit silnou pozici dozorčí rady jako kontrolního orgánu MOS, shodně lze kvitovat požadavek předchozího souhlasu valné hromady s explicitně stanovenými právními jednáními. Vytknout lze však především absenci nastavení mechanismu komunikace (reportování) mezi DP Praha a vlastníkem (valnou hromadou), absenci nominačního procesu a kvalifikačních předpokladů na členy orgánů DP Praha, neexistenci zamezení střetu zájmů a kumulace politických trafik. Je rovněž důležité zmínit, že DP Praha převzala takzvaný německý model, v ČR poměrně netypický, kdy členové představenstva jsou voleni členy dozorčí rady a nikoli valnou hromadou, tudíž vlastníkem nemá bezprostřední vliv na personální obsazení členů představenstva.

4. Interview s předsedou představenstva DP Praha a s vedoucím odboru marketingu a komunikace

S výsledky provedené analýzy transparentnosti byli seznámeni na osobní schůzce předseda představenstva DP Praha **Mgr. Martin Gillar** společně s vedoucím odboru marketingu a komunikace **Bc. Josefem Voltrem**.

Na schůzce byly diskutovány zejména oblasti, v nichž DP Praha v hodnocení neuspěl či uspěl částečně a byla otevřena diskuze k možnému zlepšení stávající situace. Jednotlivé okruhy diskuze lze shrnout následovně:

» Ke strategickému řízení společnosti

Mgr. Martin Gillar sdělil, že existuje dokument Strategie dopravního podniku 2020, který není zveřejněn na webových stránkách, nicméně který dle jeho slov obsahuje rozepsání strategických aktivit včetně finančního a investičního plánu.

» K absenci zveřejňování CV členů orgánů DP Praha a absenci zveřejňování odměn členů představenstva

Dle názoru Mgr. Martina Gillara nemají být odměny členů představenstva DP Praha zveřejňovány na webu DP Praha (pozn. Oživení: na webu jsou přitom zveřejňovány odměny členů dozorčí rady a výboru pro audit), nicméně proklamoval, že informace o odměnách budou v souladu s InfoZ poskytnuty žadateli o informace. Pokud se týká otázky zveřejňování CV, DP Praha na základě doporučení Oživení, o.s. k tomuto kroku dle vyjádření Mgr. Martina Gillara přistoupí.

» Zveřejňování výsledků výběrových řízení

Dle Bc. Josefa Voltra v tomto ohledu DP Praha zjedná nápravu.

» Zveřejňování záměru na zadávání veřejných zakázek – tzv. roční plán

V současné době DP Praha prý vypracovává roční plán na zadávání veřejných zakázek, který bude DP Praha zveřejňovat v podobě předběžných oznámení s delší nežli zákonnou lhůtou.

» Protikorupční linka

Protikorupční linka nebyla dosud zprovozněna, měla by však být zprovozněna do konce ledna 2017.

» Rozhodovací procesy ve společnosti/reportování vlastníkoví představenstvem

Mgr. Martin Gillar se dle svých slov účastní zasedání rady hl.m. Prahy v působnosti valné hromady DP Praha, shodně tak prý zasedání zastupitelstva hl.m. Prahy, kde může být interpelován. Dále je pak prý kvartálně předkládána zpráva radě hl.m. Prahy o ekonomických reportech náklady/výnosy a realizaci investičního plánu. Nelze tedy než doporučit vnést tuto zavedenou praxi do stanov společnosti a jednacního řádu hl.m. Prahy.

IV. Hlavní zjištění a doporučení

Hodnocené MOS včetně DP Praha vykazovaly z hlediska transparentnosti zejména tyto nedostatky:

- » Veřejnosti není přístupný dokument o vlastnické politice společnosti týkající se strategického řízení.
- » Zcela chybí informace o nominačním procesu členů orgánů MOS včetně zveřejňování jejich CV.
- » Žádné či nedostatečné informace o provedených interních/externích auditech.
- » Žádná popřípadě nedostatečná protikorupční politika, absence etického kodexu či etický kodex nepokrývá dostatečně kýžené oblasti (DP Praha byla jedinou MOS, která má vypracována protikorupční pravidla, byť tyto vykazovaly jisté nedostatky viz komentář k otázce č.7).
- » Potenciálním dodavatelům veřejné zakázky není znám záměr zadávání veřejných zakázek do budoucna.
- » Nezveřejňování informací o provedených výběrových řízeních na volná pracovní místa, na prodej či pronájem majetku MOS.
- » Nezveřejňování informací o poskytnutých darech, sponzoringu, výsledků.
- » Stanovy MOS nereflektují specifické postavení MOS, zejména pak absentují následující ustanovení:
 - » Povinnost představenstva a dozorčí rady podávat průběžné a ad hoc zprávy o MOS zastupitelstvu obce, radě obce.
 - » Proklamace MOS jako povinného subjektu dle InfoZ ve stanovách MOS.
 - » Ve stanovách MOS jsou explicitně stanovena právní jednání, o nichž rozhoduje valná hromada (namísto představenstva).

- » Založení, zrušení dceřiných společností, či o účasti MOS v jiných obchodních společnostech rozhoduje valná hromada MOS (nikoli představenstvo).
- » Důraz na kvalifikační předpoklady členů orgánů MOS, upravení nominačního procesu.
- » Stanovení limitace odměn členů orgánů MOS ve stanovách.
- » Zákaz či alespoň početní omezení souběhu výkonu funkce v orgánech různých MOS.
- » Posílení pozice dozorčí rady MOS- stanovit ve stanovách právní jednání představenstva, k nimž je zapotřebí předchozího souhlasu dozorčí rady.

Hodnoceným MOS lze tak doporučit přijmout opatření ve výše vytčených oblastech.

Související literatura:

POSPÍŠIL, P. a kol. Právnícké osoby obcí a krajů. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013

POSPÍŠIL, P. Zástupci krajů a obcí v orgánech obchodních společností 1-3, Moderní obec 2011, č. 2-4

Vedral, J., Váňa, L., Břeň, J., Pšenička, S. Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář, 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2008, 876 s.

OECD, OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015

World Bank Group, Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2014

European Commission, State-Owned Enterprises in the EU: Lessons Learnt and Ways Forward in a Post-Crisis Context, 2016

TI Slovakia, Slovak companies owned by public sector remain nontransparent, 2015

TI Slovakia, How to realize a selection procedure in self-governments, 2015

TI Hungary, Hungarian state-owned enterprises: their transparency, integrity and compliance with disclosure requirements, 2014

TI Norway, Protect Your Business!, 2013

Použité skratky:

MOS – městská obchodní společnost majoritně vlastněná územním samosprávným celkem/celky

DP Praha – Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost

OECD - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)

Příloha 1 - Hodnocení transparentnosti MOS v zemích V4

MOS	Pořadí	Zisk	Země	Celkový obrat / EUR (2015)
DP hl.m. Prahy a.s.	1	60,42%	CZ	714 259 889,00 €
FKF Zrt.	2	55,67%	HU	119 609 996,73 €
Public Transport Company Bratislava, Inc.	3	54,17%	SK	109 191 241,00 €
Miskolc Városi Közlekedési Zrt.	4	51,67%	HU	14 556 335,95 €
Szeged IKV Zrt.	5	49,00%	HU	15 720 870,99 €
Kolektory Praha, a.s.	6	47,67%	CZ	14 544 593,00 €
Teplárny Brno, a.s.	7	46,83%	CZ	95 585 037,00 €
FVM Zrt.	8	43,00%	HU	128 703 339,88 €
BKK Zrt.	9	42,17%	HU	307 465 933,20 €
Miskolci Vízmű Kft.	10	40,83%	HU	14 522 331,37 €
Szybka Kolej Miejska Warszawa	11	40,50%	PL	40 668 052,00 €
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.	12	40,00%	CZ	50 340 630,00 €
Bratislava Water Company, Inc.	13	38,00%	SK	91 899 758,00 €
SAKO Brno, a.s.	14	37,58%	CZ	26 495 333,00 €
DP města Brna, a.s.	15	36,67%	CZ	114 338 593,00 €
Pražská vodohospodářská společnost a.s.	16	36,50%	CZ	200 716 333,00 €
Miskolci Regionális Hulladékgyűjtők és Közszolgáltatató Nonprofit Kft.	17	35,67%	HU	5 174 037,33 €
Plzeňská teplárenská, a.s.	18	35,50%	CZ	85 382 407,00 €
Public Transport Company Presov, Inc.	19	34,67%	SK	9 705 272,00 €
Tramwaje Warszawskie	20	34,00%	PL	198 627 730,00 €
The Eastern Slovak Water Company, Inc.	21	33,00%	SK	95 063 124,00 €
Vodárna Plzeň, a.s.	22	31,00%	CZ	46 255 556,00 €
Szegedi Közlekedési Kft.	23	30,67%	HU	7 500 779,31 €
Metro Warszawskie Sp. z o.o. (Ltd)	23	30,67%	PL	115 675 000,00 €
Warszawa - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji"	25	30,50%	PL	316 960 103,00 €
Removing and Disposal of Waste, Inc.	26	28,83%	SK	26 607 245,00 €
Technical Services of Presov, Inc.	27	28,00%	SK	4 857 472,00 €
Public Transport Company Zilina, Ltd.	28	26,83%	SK	9 391 955,00 €
Wrocław - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o.	29	24,83%	PL	82 288 376,00 €
Wrocław - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	30	20,33%	PL	96 435 613,00 €
The Northern Slovak Water Company, Inc.	31	19,67%	SK	28 421 530,00 €
Katowicka Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.	32	17,67%	PL	53 475 448,00 €
Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	33	13,67%	HU	11 219 397,51 €
Nitra Municipal Services, Ltd.	34	11,17%	SK	4 051 141,00 €
Ekosystem sp. z o.o. Wrocław	35	10,67%	PL	
Poznań - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o.	36	9,67%	PL	101 811 614,00 €